

Wydział Nauk Politycznych
i Studiów Międzynarodowych
Uniwersytet Warszawski

Dr hab. Marko Babić

Uniwersytet Warszawski w Warszawie

Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych

RECENZJA

osiągnięć naukowych, aktywności naukowej, osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę Pani dr Anny Kołomycew ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji. Recenzję sporządziłem na podstawie uchwały Rady Naukowej Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 18 stycznia 2024 roku działając na podstawie art. 221 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2023 poz. 742 z późn. zm.).¹ (PBCS.5210.4.2024).

W dniu 17 października 2023 roku, na wniosek Pani dr Anny Kołomycew, wszczęte zostało postępowanie o nadanie jej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji. Postępowanie jest prowadzone na podstawie przepisów wspomnianej wcześniej ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Zgodnie z art. 218 ustawy, podmiotem habilitującym jest Uniwersytet Rzeszowski, a postępowanie prowadzone jest przez Radę Naukową Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego.

¹ Pismo Pani Prof. dr hab. Elżbiety Feret, Prorektora ds. Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego PBCS.5210.4.2024, z dnia 6 lutego 2024 roku.

1. Informacje ogólne o kandydatce

Dr Anna Kołomycew ukończyła studia magisterskie na kierunku politologia na Wydziale Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej oraz licencjackie na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna również na Wydziale Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w roku 2007. W latach 2009-2011 zatrudniona była na stanowisku asystenta w Zakładzie Administracji Publicznej i Polityki Społecznej Katedry Politologii Uniwersytetu Rzeszowskiego. Na podstawie rozprawy zatytuowanej „Polityka regionalna samorządu województwa podkarpackiego” w roku 2011 uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce. Od tego samego roku jest zatrudniona na stanowisku adiunkta w Zakładzie Administracji Publicznej i Polityki Społecznej Instytutu Nauk o Polityce Uniwersytetu Rzeszowskiego. W latach 2011-2012 dr Anna Kołomycew zatrudniona była na stanowisku adiunkta (drugi etat) na Wydziale Studiów Politycznych Wyższej Szkoły Biznesu National Louis University.

2. Informacje o obowiązujących przepisach prawa na dzień wszczęcia ocenianego postępowania habilitacyjnego, w tym obowiązujących kryteriach oceny

Przekazany mi do recenzji materiał dokumentujący zawiera: autoreferat przedstawiający sylwetkę Habilitantki, informacje o ścieżce awansu zawodowego, tytuł monografii wskazanej jako osiągnięcie naukowe, opis dorobku naukowego, wykaz opublikowanych prac naukowych, informacje o pracy dydaktycznej, współpracy naukowej i popularyzacji nauki zgodnie z art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. Z 2021 roku poz. 478 z późn. zm.) dotyczące merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

3. Ocena wskazanego osiągnięcia naukowego

Należy stwierdzić, że Pani dr Anna Kołomycew posiada pokaźny dorobek naukowy poświęcony funkcjonowaniu społeczności lokalnych i regionalnych, ich samorządności, ale i administracji publicznej i władzy jako takiej. Wskazała ona jednak na autorską monografię „Instrumenty zaangażowania obywatelskiego. Założenia teoretyczne demokracji partycypacyjnej a praktyka ich stosowania” jako osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2a. Monografia została wydana przez Wydawnictwo CeDeWu Warszawa w roku 2023, 432 ss, a recenzentami wydawniczymi byli: dr hab. Robert Gawłowski, prof. Uniwersytetu WSB Merito w Toruniu oraz dr hab. Krzysztof Łabędź, prof. Akademii Ignatium w Krakowie.

Należy stwierdzić, że monografia naukowa jest swoistym zwięźczeniem wieloletnich badań kandydatki dotyczących różnych aspektów społeczności lokalnych i regionalnych w terytorialnej strukturze państwa. Obszar przedmiotowy zainteresowań kandydatki wyraźnie oscyluje wokół problematyki aktywności społecznej, aktywności obywatelskiej w realizacji zadań publicznych. Poszukiwania rozwiązań instytucjonalnych, także formalnoprawnych, aktywności wspólnot lokalnych charakteryzują obszar badawczy kandydatki, ale i zauważalne zderzenie z barierami ideologicznymi, wręcz doktrynalnymi w praktyce społecznej.

Monografia, oparta na wynikach badań empirycznych, została poświęcona ciekawej i obecnie ważnej problematyce – obecnej kondycji demokracji w kontekście uczestnictwa obywateli w lokalnym życiu publicznym w Polsce. Książka składa się z wstępu, siedmiu proporcjonalnie rozbudowanych rozdziałów, zakończenia i bibliografii. Zauważalna jest metodologiczna i merytoryczna klarowność, a także spójność założeń badawczych. Słowem, struktura wewnętrzna poszczególnych rozdziałów jest logiczna i dogłębnie przemyślana, co pozwala na odpowiednie uporządkowanie analiz prowadzonych przez kandydatkę oraz realizację przedsięwziętych celów badawczych.

Kandydatka odważnie zmierzyła się z wyzwaniem teoretycznymi i metodologicznymi, a szczególną uwagę należy zwrócić na podjęcie problemu usystematyzowania mało precyzyjnych pojęć dotyczących uczestnictwa obywateli w sferze publicznej. Nie ma bowiem w literaturze powszechnie uznawanej, siatki pojęciowej w stopniu zadowalającym wyjaśniającej istotę uczestnictwa obywateli w życiu zbiorowym. W głównej mierze chodzi tu o posługiwanie się terminami „zaangażowanie się obywatelskie” i „instrumenty zaangażowania się obywatelskiego”.

Po drugie, słusznie kandydatka założyła, że koniecznym celem badań jest wyjaśnienie w jaki sposób stosowane są w gminach zinstytucjonalizowane instrumenty zaangażowania obywatelskiego i wskazanie zależności między formalnymi zasadami, praktyką ich stosowania oraz narracjami towarzyszącymi wdrażaniu poszczególnych instrumentów.² Jest oczywistym, że uczestnictwo obywateli w sferze publicznej stanowi podstawowy warunek demokracji. Niemniej, pozostaje niejasnym dlaczego kandydatka więcej uwagi nie poświęciła kwestiom edukacji obywatelskiej, szerzej, dyskursie naukowym kategorii kultury obywatelskiej. W rozdziale 6 (6.1.1. Wiedza jako warunek zaangażowania obywatelskiego) stwierdza słusznie, że „edukacja obywatelska to nieodłączny element procesów demokratyzacji życia publicznego i warunek angażowania się obywateli w sprawy publiczne”.³ Cytuje niezwykle trafne spostrzeżenie Violetty Kopińskiej, że „polska szkoła uczy raczej o obywatelstwie i demokracji niż obywatelstwa i demokracji”.⁴ Jednak, uważam, że należało głębiej potraktować problematykę kultury, kultury politycznej, ale także poświęcić więcej uwagi społecznemu zaangażowaniu, w oparciu o dorobek Gabriela Almonda i Sidney’a Verby. Można było sięgnąć do pojęć takich jak rola obywatelska Edmunda Wnuka-Lipińskiego, wspólnota obywatelska Roberta Putnama oraz cnoty obywatelskie Willa Kymlicki. Ich analiza pokazuje, jak istotna jest aktywność samych obywateli dla żywotności demokracji. To właśnie powrót do perspektywy kulturowej, ale także powiązanie jej z zaangażowaniem obywatelskim sprawiłaby, że argumentacja przedstawiona w monografii zostałaaby jeszcze bardziej podkreślona i odpowiadałaby na wyzwania związane ze współczesnym wycofywaniem się obywateli, rosnącą agresywną narracją w dyskursie politycznym, ale także coraz częstszym otwartym negowaniem systemu demokratycznego. Pojawia się zatem potrzeba omówienia kategorii kultury obywatelskiej w kontekście słabnącej demokracji.

Pragnę jednak podkreślić, że uwagi krytyczne nie umniejszają w najmniejszym stopniu słusznego podejścia kandydatki do instrumentów informacyjnych, detekcji ich mankamentów, jak i potrzeby ich dalszego rozwijania.

² Autoreferat, s. 3

³ Instrumenty zaangażowania publicznego... s. 200

⁴ Za V. Kopińską w: Instrumenty zaangażowania... s. 204

Uważam, że monografia dr Anny Kołomycew stanowi ważny głos w debacie naukowej dotyczący mankamentów demokracji, szczególnie w jej odsłonach lokalnych, samorządowych. Zwracam uwagę na niezwykle bogatą bibliografię, w tym wielu pozycji zagranicznych, co niewątpliwie zachęca do dalszych badań nad problematyką zaangażowania się obywateli w sprawy publiczne.

4. Ocena innych publikacji nie wchodzących w skład osiągnięcia naukowego

W wykazie osiągnięć naukowych czytamy, że w latach 2014-2021 kandydatka opublikowała jedną monografię dwuautorską, pięć monografii wieloautorskich z jej udziałem oraz jedną monografię autorską, będącą drukowaną wersją rozprawy doktorskiej. Z kolei, w latach 2012-2022 opublikowała dwadzieścia trzy rozdziały autorskie, sześć rozdziałów dwuautorskich i jeden rozdział trójautorski. Prace publikowała w takich wydawnictwach jak CeDeWu, Scholar, Adam Marszałek, NISPACEE Press (presov), Slovak Foreign Policy Association, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Wydawnictwo Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Łódź University Press, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Wydawnictwo Arete, Wydawnictwo KUL, Wydawnictwo UMCS.

W latach 2012-2023 kandydatka opublikowała czternaście autorskich oraz dwanaście współautorskich artykułów w renomowanych czasopismach naukowych krajowych o zasięgu międzynarodowym oraz zagranicznych (według wykazu osiągnięć naukowych s. 7-9). Jest również autorką dwóch i współautorką jednego sprawozdania z konferencji naukowych oraz jednego opracowania popularno-naukowego.

Według przedstawionych informacji naukometrycznych (wykaz osiągnięć naukowych, s. 27), sumaryczny Impact Factor publikacji naukowych kandydatki wynosi 1.908, według punktacji MEiN razem 1587 (po doktoracie 1563). Łącznie z 28 września 2023 roku wskaźnik cytowań wynosił:

- według Scopusu 4 (z autocytowaniami), 4 (bez autocytowań)
- według Web of Science: 3 (z autocytowaniami), 2 (bez autocytowań)
- według Google Scholar: 204 (z autocytowaniami), 162 (bez autocytowań).

Indeks Hirscha wynosił: według Web of Science CC: 1 (z autocytowaniami), 1 (bez autocytowań); według Scopus 1 (z autocytowaniami), 1 (bez autocytowań), według Google Scholar 9 (z autocytowaniami), 7 (bez autocytowań).

5. Aktywność naukowa, dydaktyczna i popularyzatorska oraz współpraca międzynarodowa

Według wykazu aktywności naukowej (s. 11 i następne), Pani dr Anna Kołomycew charakteryzuje się wysoką aktywnością naukową: w okresie 2011-2023 wystąpiła czynnie na czterdziestu krajowych konferencjach i kongresach naukowych. Od 2013 roku do 2022 roku uczestniczyła czynnie w dwudziestu konferencjach międzynarodowych wygłaszając dwadzieścia jeden referatów (w tym dziewiętnaście w języku angielskim). Ośmiokrotnie powoływana była w skład komitetów organizacyjnych i naukowych. Od 2010 roku uczestniczyła w pracach ośmiu zespołów badawczych, w tym, w trzech wypadkach kierowała pracami tych zespołów. Jest aktywną członkinią Rzeszowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych a od roku 2022 jest członkinią Zarządu Stowarzyszenia Rzeszów Smart City.

W latach 201-2023 przebywała na dziesięciu naukowych i naukowo-dydaktycznych stażach zagranicznych. Od 2011 roku uczestniczyła w realizacji dwunastu międzynarodowych programów naukowych i metodycznych. W ramach współpracy z organami samorządu terytorialnego uczestniczyła w pracach specjalnych zespołach eksperckich, jednocześnie będąc współautorką czterech dokumentów strategicznych bądź diagnostycznych przygotowanych na zlecenia władz miast Rzeszowa. Od 2020 roku do 2023 roku brała udział w pracach pięciu zespołów eksperckich powoływanych przez organy samorządu miejskiego i regionalnego w Rzeszowie.

Jeżeli chodzi o działalność dydaktyczną, kandydatka prowadzi zajęcia na trzech kierunkach studiów z kilkunastu przedmiotów. Jest również koordynatorem Programu Erasmus+ w Instytucie.

Na potrzeby dwujęzycznego Liceum Uniwersyteckiego przygotowała koncepcje dwóch przedmiotów prowadzonych w języku angielskim, a także uczestniczyła w

realizacji programów z udziałem studentów i innych grup młodzieżowych Rzeszowa inicjowanych przez fundacje i placówki kultury.

Warto podkreślić, że Pani dr Anna Kołomycew była dwukrotnie lauretką nagród, dziekańskiej i rektorskiej, za osiągnięcia naukowe. W roku 2015 zaś, została stypendystką słowackiego programu National Scholarship Programme of the Slovak Republic for the support of Mobility students, PhD students, university students, researchers and artists. Otrzymała również nagrodę (wspólnie z kolegą z Instytutu) za referat wygłoszony na konferencji naukowej w Siaaauliai University na Litwie w roku 2017.

Rekomendacja

Nie mam wątpliwości, że Pani dr Anna Kołomycew wykazała się ponadprzeciętną aktywnością naukową, badawczą realizowaną zarówno w kraju jak i zagranicą, a także imponującą liczbą publikacji świadcząca o tym, że posiada wysokie kompetencje badawcze i naukowe oraz wiedzę politologiczną oraz z zakresu dyscyplin pokrewnych.

Biorąc pod uwagę powyższe, a więc wyrażoną przeze mnie opinie na temat osiągnięcia naukowego oraz całokształtu dorobku naukowego, w tym aktywności naukowej, dydaktycznej i popularyzatorskiej nauki, w mojej opinii, spełniają one kryteria oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

W związku z powyższym wnoszę o dopuszczenie Pani dr Annę Kołomycew do dalszych etapów przewidzianych w przeprowadzaniu postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.

Warszawa, 31 maja 2024 r.

Marko Babic

